

WORD

#58

DECEMBER 2017

AV UNGA, FÖR UNGA I UPPSALA

Mjölig eller
kletig?
Vi testar
peppar-
kaksdeg

Kändis

**Moncho
är med i
Mello**

Quiz

Vilken julfigur är du?

Dessutom

Grillska i Rumänien

Uppkörning

Recensioner

Varför gymnasiet?

Fula jultröjor
Veganskt julbord
Jultips
Stilikon: tomten

**Nu är
det jul
igen**

Kultur

**Årets
bästa!**

**Gäst-
redaktion**

Sprint på Celsius

Amirs berättelse:

Tre dygn under en godsvagn

Fazels flykt:

Dödshotad för att ha sagt ifrån
mot våldet

Identitet:

svensk eller utländsk?

... med mera

VILL DU SKRIVA OM

MILJÖ
MODE
POLITIK
MAT
SPORT
HALSA
FILM
UPPSALA
SEX
ELLER KANSKE
FOTA?
HÖR AV DIG
VE TJA!

Av unga, för unga

Word görs av gymnasie-
elever i Uppsala.
Vill du vara med?

Mejla

word@tidningenword.se

Smsa

072 563 08 60

facebook.com/
tidningenword

tidningenword.se

WORD #58

Tema: Jul-ish

OMSLAGSBILD

Sally Luo

TOMTEN – En riktig stilikon.

8

25

16

22

20

8

#58
INNEHÅLL

Mer och mer, fler och fler

- 6 **Quiz**
Vilken julperson är du?
- 8 **Mode**
Har du en ful jultröja?
- 9 **Mode**
Stil.
- 10 **Skola**
Rumänienresa.
- 12-18 **Gästredaktion**
Sprint på Celsius gästar
Word och skriver om:
• Att vara på flykt
• Identitet
• Yttrandefrihet
• Med mera
- 20 **Jul! Jul! Jul!**
Pepparkaksdegstest.
- 21 **Jul! Jul! Jul!**
Veganskt julbord.
- 22 **Körkort**
Så går uppkörningen till.
- 25 **Samhälle**
Demo mot slavhandel.
- 28 **Kultur**
Recensioner.
- 29 **Kultur: 2017**
Best of 2017.
- 31 **Kändis**
Moncho är med i Mello.

VAD VORE JULEN utan alla bittra och sura människor som envist ska skriva och väsnas om julens baksidor så som köpehysterin och dess konsekvenser? Deras utspel börjar nästan kännas lika traditionsenliga som Kalle Anka klockan tre eller julmusten på julbordet.

Är det bara försök att ge folk dåligt samvete eller ligger det faktiskt någonting i det som de säger? Hur mycket jag än stör mig på den negativa inställningen så kan jag inte låta bli att hålla med dem till viss del.

DEN INTENSIVA PERIODEN av julshopping börjar redan i oktober och mellandagarna blir bara fler och fler.

Julkapparna och konsumtionen blir nästan en mer naturlig del av julen än tiden en spenderar med dem som en bryr sig om.

Denna köphysteri tar såklart naturen och miljön skadan av men även familjer då det knutits så starkt till vår kultur att det ses som en självklarhet trots att det för många är långt ifrån verkligheten att ha möjlighet att köpa massa julklappar.

MEN TROTS ATT jag håller med dem en del så är jag ändå i grund och botten väldigt pro-julklappar. Egentligen är det inget fel på det här med julklappar, att ge någon en bryr sig om en gåva känns ju ändå som ett rätt så rimligt sätt att visa någon uppskattning på och det är det också.

Så länge en inte drar det för långt, ser det som att julklapparnas värden avgörs av dess pris och kommer ihåg att planerade upplevelsebaserade klappar ofta är både mer miljövänliga och mer genuina.

Det viktigaste, enligt mig, är nog att försöka komma ihåg att meningen med julen är att vara med dem en bryr sig om!

Benjamin
Spöndly
om julhetsen

Är det bara försök att ge folk dåligt samvete eller ligger det faktiskt någonting i det?

KONTAKT

word@tidningenword.se
Barnombudet i Uppsala län
Drottninggatan 8, 753 10 Uppsala
018-69 44 99, sms: 072 563 08 60
www.tidningenword.se

ANSVARIG UTGIVARE

Lisa Skiöld
lisa.skiold@boiu.se

CHEFREDAKTÖRER

Fredrik Norén
word@tidningenword.se

LAYOUT, ANNONSER

Mårten Markne
marten@tidningenword.se

INFORMATION FÖR ANNONSÖRER

tidningenword.se/annons

TRYCK

Wikströms

ISSN

1654-0808

WORD GÖRS AV unga för unga. Word är en kanal mellan ungdomar i Uppsala: ett brett medium som ger en känsla för sammanhang och sammanhållning.

Word vill förstärka ungas känsla av och insikt i att vara medborgare i Uppsala, och stärka deras möjlighet till inflytande och delaktighet i samhällslivet. Word är också en kanal mellan unga och beslutsfattare i kommunen i och med att Word innehåller samhällsinformation på ungas egna villkor och bjuder in till dialog.

Word har funnits sedan 2006 och läses av hälften av gymnasieungdomarna i Uppsala (2016). Word finns på alla gymnasieskolor i Uppsala samt på bibliotek, fritidsgårdar m fl ställen. Word ges ut av föreningen Barnombudet i Uppsala. Word finansieras genom ett grundbidrag från socialnämnden i Uppsala kommun och till viss del genom annonser från icke-kommersiella verksamheter.

MILJÖ: Word trycks av Wikströms som är Svanen-certifierat. Papperet uppfyller Svanens kriterier. Pappersproduktionen är klimatkompenserad.

Redaktion

Vilken jultradition vill du aldrig se igen?

FREDRIK NORÉN

Chefedaktör

Alltså mimosasallad..
det är inte ok!

ALVAR JOHANSSON

Kulturredaktör

Skumtomtar. Som att
äta en strumpa. Fast
värre.

BENJAMIN SPÖRNDLY

Skribent

All julmat! Finns
det verkligen
någon som gillar
julmat, asså
någon som på
riktigt tycker jul-
mat är gott? Jag
tror inte det.

ERIK FORSTRÖM

Skribent

Jansons fres-
telse, thank you
but no thank
you...

MILO BÄCKSTRÖM

Skribent

Milo Bäckström
Häggkvist
Traditionen att
INTE se Karl-
Bertil Jonssons
julafton. Bästa
stunden av hela
julen, vad fan
gör folk istäl-
let?!

SOFIE OHLSSON

Skribent

Lutfisk, fy

SAMANTHA T

LUNDGREN

Fotograf, skribent

Kokta ägg är
hemskt på alla
sätt

TYRA JOHANSSON

Skribent

Fuck Benjamin.
All mat e god.

SALLY LUO

Illustratör

MOA NYSTRÖM

Skribent

All julmat, i min
familj äter vi
sushi

Dessutom medverkar i detta nummer

Hanna Karlsson.

Elever från Sprint på Celsiusskolan står för innehållet på sidorna 12–18.

**Den här tidningen görs av
gymnasieungdomar från Uppsala.
Du kan också vara med.**

Mejla word@tidningenword.se
Smsa 072 563 08 60
och tala om ifall du vill skriva, fota
eller göra något helt annat.

WINTER GAMING

LAN & E-SPORT I VÄRLDSKLASS

28–29 DECEMBER

PÅ GRAND

60 PLATSER FÖR LAN (24 TIMMAR) / EGEN DATOR & UTRUSTNING KRÄVS

PROVA PÅ NYA SPEL / PLAYSTATION VR / TURNERINGAR & TÄVLINGAR

PRISER VÄRDA 5 000 / 13–21 ÅR / GRATIS

ANMÄL DIG VIA GRAND.UPPSALA.SE

ÖPPET 12.00–22.00 (LAN: 10.00–10.00)

GRAND, TRÄDGÅRDSGATAN 5 / DROGFRITT

ANNONS

QUIZ
WORDQUIZ #58

Vilken julpepp

Text **Sofie Ohlsson**Illustration **Sally Lou**

Julen närmar sig med stormsteg men hur peppad är du? Spelas redan julmusik dygnet runt eller köper du julklapparna dagen innan. Hitta dig själv i Words julquiz.

Välkommen till Allis

Allis är ett träningscentrum för dig som gillar aktivitet och rörelse. Huset rymmer cirka 400 personer och du kan välja mellan ett brett utbud av aktiviteter som passar alla åldrar. Vad sägs om klättring, dans, parkour, gym och skate?

När du har betalat inträde har du tillgång till alla aktiviteter under hela dagen. Vi har även kurser i våra olika aktiviteter. Om du är under 12 år behöver du ha med dig en vuxen för att få träna i våra lokaler.

Gå in på allis.upsala.se för att läsa mer om våra öppettider och aktuella nyheter. Hoppas att vi ses!

Ps. Ta med vattenflaska, inneskor och hänglås.

PRISLISTA	0-18 år	Studera	Vuxen
Endagskort	40	60	100
10-besökskort	300	450	750
25-besökskort	700	1 050	1 750
Månadskort	130	195	325
Halvårskort	500	750	1 250
Familjentré	250	250	250

När sätter du upp julpyntet?

- A) I början av oktober. Så fort det börjar bli mörkare är det dags att komma i julstämning.
- B) Julpynt? Det är för jobbigt att orka plocka fram och städa bort allt för att du ska hålla på med sånt.
- C) Det är ju inget att sätta upp för du tar ju aldrig ner det.
- D) Du brukar sätta fram julkrubban strax före julafton.
- E) Aldrig! Vilken vettig människa hänger upp färgglada lampor överallt. Det ser ju inte riktigt klokt ut.

Det är första advent. Är du redan i julstämning?

- A) Självklart! Nu är det dags att på allvar börja med förberedelserna inför jul.
- B) Nja, det börjar redan bli tjatigt av alla julmusik som spelas på radion.
- C) Det är du ju alltid! Det finns inget bättre än att lyssna på jullåtar oavsett dag på året.
- D) Ja, det är ju början på det nya kyrkoåret och bara tre veckor kvar till jul.
- E) Absolut inte. Det är hela tre veckor kvar tills julen äntligen är över.

Vad gör du en kall och mörk decemberkväll?

- A) Lyssnar på julmusik medan du bakar pepparkakor.
- B) Inget särskilt. Det är som när som helst annat på året bara kallare.
- C) Slår in paket och funderar på om du har köpt julklappar till alla.
- D) Övar jullåtar med kören inför uppträdandet i kyrkan.
- E) Bunkrar upp matförråden för att slippa gå ut så mycket under december för att undvika allt julpynt.

Julaftons morgon är äntligen här! Vad gör du?

- A) Börjar genast koka risgrynsgröten till frukost och fixa till julbordet.
- B) Passar på att ta sovmorgon när alla andra är upptagna med julförberedelser.
- C) Vaknar och njuter att dagen du väntat på äntligen är här.
- D) Ser fram emot julnattsmässan på kvällen.
- E) Drar för gardinerna och har ett Netflixmaraton.

Vad är höjdpunkten på julbordet?

- A) Svårt att välja eftersom du lagat den mesta maten själv.
- B) Julbordet är egentligen rätt tråkigt och du skulle mycket hellre äta tacos.
- C) ALLT! Köttbullar, prinskorv och alla traditionella rätter fyller din tallrik.
- D) Julbordet är inte den viktigaste traditionen på julafton.
- E) Julbord? Aldrig i livet! Du beställer mycket hellre pizza.

WORD#58

Person är du?

Flest C Jultomten

Du verkligen älskar julen. Det är helt klart den bästa årstiden på året. Du vill att alla ska få en fantastisk jul och köper julklappar till alla du känner.

Flest A Tomtenissen

Du älskar att pyssla och fixa inför julen. Gör egna julkort, hemmagjorda presenter och lagar julmaten själv. Förberedelserna inför julen är lika roliga som själva julafton.

Flest B Snögubben

Du firar jul men tycker egentligen inte att den är en sådan speciell högtid. Varför ägna så mycket tid att köpa saker till personer som redan har allt?

Flest E Grinchen

Du avsky verkligen julen. Varför äta samma mat och köpa presenter till människor du inte ens gillar? Du gör allt för att slippa uppleva julstämningen.

Flest D Jungfru Maria

Du firar Jesus födelsedag. Den kommersiella högtiden med hysterisk shopping är inget för dig.

TIPS

Gör detta och fler quiz på hemsidan!

► tidningenword.se/quiz

Prestationer och fläckar

JUST PRECIS HÄR, på detta uppslag, tänkte jag skriva något storslaget. Något starkt, något välformulerat.

Ord om skeva klädstorlekar i de mest välkända butikerna och om samhällets kroppsideal.

Ord om hur rika människor i modebranschen sätter pengar och makt framför andra människor.

MEN NÄR KLOCKAN passerat midnatt och ögonlocken känns tyngre och tyngre blir ord lätt skräp och ivriga förväntningar byts ut mot kassa prestationer.

Precis som brännvinsknapningar och öppna gylfar, är kraftlösa, smöriga krönikor något en helst undviker.

ATT HITTA RÄTT balans mellan bra och klyschigt är oftast lika svårt som att matcha randigt med rutigt. Det går. Men det krävs arbete och en gnutta eftertanke.

Det blir dock inte alltid bli bra, det är okej att gå till skolan med tandkrämsfläckar på ens svarta tröja, och självklart ska en inte klandra sig själv för ett snedsteg här och där.

Den svarta tröjan får vara vit i slutet av veckan. Men kom ihåg att ta av den någon gång.

Ta av den och ägna dig åt något annat än det som sätter fläckar i dig. Och där fuckade jag upp balansen jag snackade om tidigare ...

Tyra Johansson
om prestationsvång

Modepyrlen

Ugly Christmas Sweater

Ett "must have" denna jul är den världsberömda Ugly Christmas Sweater, grovt översatt, "den fula julkoftan". Om du inte vet vad detta är så har du missat något. I Storbritannien har dessa tröjor nämligen varit tradition i flera decennier.

Tröjan går emot det normativa, att en ska ha den snyggaste tröjan. Den som har den fulaste tröjan är nämligen den som har den bästa tröjan (om det nu vore en tävling). Se till att skaffa en fort då de är hett eftertraktade just nu.

För den kreativa och händiga själen kan en hemsnickrad kofta vara aktuellt. Köp några julkulor, en billig stickad tröja och lite glitter och vips med lite lim så har du din alldeles egna "Ugly Christmas Sweater", som du dessutom gjort själv.

Men passa dig... gör den inte alldeles för fin för då förlorar den sin charm.

Text: Erik Forsström

Foto: jultröjbutiken.se

Se till att skaffa en fort – de är hett eftertraktade just nu.

Modeprofilen: Jultomten

MED SINA NIO renar, sin sammetsröda kappa och sin ikoniska röda luva har Tomten gjort sig själv till ett namn nästintill alla kan. Det är dock inte bara hans ikoniska modestil som gjort att han blir detta numrets modeprofil.

Hans generositet och godhet är något som adderar till hans utstrålning. Att varje år jobba så att hela världens barn ska få sin julklapp är inte något en gör utan hinder och att dessutom göra det med stil är helt otroligt. Kanske utan att vara medveten om det, influerar han många modeskapares vinterkollektioner.

I år har exempelvis rött blivit väldigt hett eftertraktat.

Det är nog inte befängt att lyfta fram jultomens inflytande som förklaring till det. Så om ni vill ligga i framkant i modet och dessutom ta inspiration från en person med ett hjärta av guld, håll koll på jultomten i år!

Text: Erik Forsström

Hanna Folkunger

Ålder: 17 år

Favoritfärg: Vit

Vad är din största modeinspiration?

– I första hand sociala medier, till exempel olika annonser och modeprofiler. Men jag får även stor inspiration av människor i min omgivning.

Vilka affärer handlar du på mest?

– Handlar inte så mycket kläder, tycker att det är skittråkigt helt ärligt. Men om jag måste välja så är det nog H&M, Pull and Bear och Vero Moda. Det bästa är dock att ärva kläder, gratis och bra för miljön!

Finns det någon tanke bakom din stil?

– Bekvämlighet går alltid först, viktigaste för mig är att jag inte känner mig för kall/varm i det jag har på mig. En annan nyckel till min stil är att jag klär mig utifrån hur mitt hår ser ut. Det kanske låter konstigt men vissa kläder passar helt enkelt inte till vissa frisyror.

Om du fick välja en outfit att ha på dig för resten av livet, vilken skulle det vara?

– Svarta kostymbyxor, en stor grå collegetröja och svarta sneakers.

Stil

Av: Tyra Johansson

HANNA KARLSSON

Text

JOHANNES
GUSTAFSSON

Foto

Ett rumänskt minne

Studieresan till Rumänien blev en av de mest lärorika och häftiga resorna i livet för eleverna i klass SB15 på Grillska. Här skriver Hanna Karlsson om intrycken av resan, och hur de lärde sig mer om romernas situation i landet.

I

I OKTOBER ÅKTE vi i SB15 på Grillska gymnasiet på en studieresa till Rumänien. Det var en av våra livs lärorikaste och häftigaste resor.

Resan har gett oss många erfarenheter, lärdomar och minnen för livet. Syftena med den var att lära oss mer om romernas situation, efterdyningar av ett kommunistiskt samhälle och hur det är att vara ung i Rumänien 2017.

I Rumänien besökte vi bland annat organisationen Somebody cares. Det är en organisation som verkar på plats vid de romska

byarna i ett område som heter Mitesti. Där driver de en skola där barnen kan gå, få mat, hjälp med läxor och leka av sig under dagarna.

NÄR VI KOM dit fick vi träffa föreståndarna Florin och Marianne. Vi hade en frågestund om romernas situation och integration, inkludering med mera.

Det var väldigt intressant och mer om mina tankar kring deras svar kan ni läsa i den längre versionen av denna resumé på Grillska Gymnasiets hemsida.

På eftermiddagen fick vi möjligheten att besöka en romsk by. Det var väldigt fattigt, husen var trasiga och många av dem saknade fönster, det var väldigt lerigt, det sprang runt grisar och höns på gårdarna.

ATT BESÖKA DEN romska byn väckte blandade känslor hos oss. Vissa tyckte det var jobbigt

LÄS MER
sbinromania.blogg.se

för livet

eftersom det kändes som en fattigsafari och att vi bara kom för att titta på deras verklighet och sedan åka därifrån. För andra var det en av de häftigaste upplevelserna i deras liv eftersom de aldrig hade sett något liknande.

EN SAK SOM vi alla delade var kärleken till de små barnen som snabbt greppade tag om våra händer och ville visa oss runt. Barnen kunde inte tala engelska och vi kunde inte tala rumänska.

Det var intressant hur vi kommunicerade utan ord. Vi använde kroppsrörelser, gester, miner och så vidare.

DET VI FRÄMST tar med oss från resan är att våra fördomar faktiskt inte stämde. Rumänien är ett mycket vackert och intressant land, med en mycket social och tillmötesgående befolkning.

Vi är mycket tacksamma för vår resa och våra lärdomar och vi rekommenderar alla som har möjlighet att besöka landet!

#58WORD

Du kan få hjälp

boiu.se

Här finns länkar till ställen i Uppsala där barn och unga kan få hjälp med till exempel:

- Nedstämdhet, ångest, stress, självskadande beteende
- Mobbning och kränkningar
- Problem i familjen
- Sexuella övergrepp eller våld
- Missbruk
- Ätstörningar
- Sex och samliv
- Utsatt för brott

Du kan också höra av dig till oss. Vi vet vem som kan hjälpa dig.

**Ring
Mejla** **018 69 44 99**
boiu@boiu.se

I varje nummer lånar vi ut utrymme till en skola. Vara med? Hör av er till word@tidningenword.se

FAZEL RAHMAN
Skribent

Det här är Fazels egen berättelse om hur han tvingats fly från sitt hemland – bara för att han sa ifrån mot talibanernas våld.

I vissa länder är yttrandefrihet en dröm

JAG FÖDDES I Afghanistan. När jag var fem år började jag gå i moskén på vilodagarna och lärde mig om Koranen och om islam.

Vid tio års ålder blev jag intresserad av tal och retorik och bad imamen lära mig mer om konsten att tala och föreläsa.

Han uppmuntrade mig och gav mig material att läsa. Två år senare höll jag min första föreläsning i moskén och fortsatte sedan med detta.

När jag var 16 år dödade talibanerna många oskyldiga människor, både i vår by och i andra byar omkring. Våldet kom nära då vår grannes son blev mördad.

Under hans begravning begick hans mor självmord, hon orkade inte leva längre. Ingen vågade säga ifrån till talibanerna.

Jag kände att jag måste följa Koranens råd och regler om att inte använda våld och under min nästa föreläsning i moskén pratade jag mot våld och förtryck.

Imamen hörde detta och blev förskräckt. Även min familj blev orolig över vilka konsekvenser mitt tal kunde få för både mig och mina anhöriga. Begreppet yttrandefrihet kändes mycket avlägset.

Dagen efter mitt tal ringde telefonen hemma hos oss och en representant från talibanerna hotade att döda mig. Några dagar senare kom de till vårt hus sent på kvällen. Min familj satt och tittade på tv och min bror gick för att öppna dörren.

Han blev svårt misshandlad på tröskeln till vårt hus men överlevde. Min mamma tog min hand och sprang med mig uppför en trappa och jag hoppade ut på ett tak och ner i vår grannes trädgård.

Jag mig i deras hönshus medan ett vilt sökande pågick både i vårt hus och i vår trädgård. Talibanerna letade överallt och använde starka strålkastare men de tänkte aldrig på att titta in i hönshuset. Jag darade av skräck.

EFTER TVÅ DAGAR kom min mamma och hade med sig en heltäckande burka som jag tog på mig och låtsades vara kvinna. Vi åkte i väg i en bil. Precis då kom talibanerna tillbaka och sökte igenom vårt hus ytterligare en gång.

Jag flydde till Europa och Sverige via Iran och Turkiet.

Jag visste inte mycket om landet Sverige men hade hört talas om svenskar i Afghanistan som hjälpte till att bygga broar och gräva brunnar så jag tänkte att svenskar är nog snälla.

Efter några månader i Sverige lade jag ut en bild av mig själv på Facebook.

Kort därefter kom talibanerna åter hem till min familj i Afghani-

stan. Den här gången misshandlades båda mina bröder.

De tog min lillebror som gisslan och krävde att min äldre bror skulle ordna så att jag kom tillbaka till Afghanistan.

De lovade att frigge min bror i utbyte mot mig. Min mamma bad imamen om hjälp och till slut släpptes min bror. Han var då mycket svårt misshandlad.

Talibanerna fortsatte att kriga i byn och under en skottlossning blev min mamma skjuten i vårt hem.

HON VÅRDADES LÄNGE på ett sjukhus i vår närmaste stad och överlevde. Sjukhuset i vår by hade slut på mediciner och mat och kunde inte längre ge hjälp och vård.

Nu är jag fortfarande kvar i Sverige men har fått avslag på min ansökan om uppehållstillstånd. Migrationsverket anser att det är tryggt och säkert för mig att åka tillbaka.

I SKOLAN HAR vi läst om yttrandefrihet – det är jätteviktigt. Fortfarande finns det inte i många länder. Mitt råd är att fortsätta kämpa för det. Ge inte upp! En dag skall vi lyckas!

Konsten att skriva

Muhamed Krasniqi är en poet, journalist och författare från Kosovo. Han har skrivit 14 böcker samt medförfattare i antologier och poesisamlingar. Han är initiativtagare till ett populärt projekt på Celsiusskolan där eleverna på ett lätt sätt lär sig att skriva haikuer – korta dikter om naturen.

MUHAMED HAR JOBBAT på Sveriges Radio som reporter. I Kosovo jobbade han som journalist och chefredaktör på en stor tidning. Han har också medverkat i flera TV-program i sitt hemland. Allt var lugnt och bra. Men plötsligt förändrades hans liv:

– 1998 tvingades jag ge upp allt och fly till Sverige tillsammans med min familj. Det var en lång och jobbig tid.

– Jag sedan en tid tillbaka på Celsiusskolan i Uppsala som lärarassistent.

– Jag är också initiativtagare till Skrivarstudion på skolan

där eleverna lär sig använda sitt skrivande som en möjlighet att bearbeta svåra

upplevelser, få tillfälle att skriva dikter men uppmuntras även att utvecklas och våga använda sina talanger. Jag organiserar även workshops i poesi med eleverna på Celsiusskolan.

Av: Ross och Helena

5 – 7 – 5

En HAIKU är en kort dikt som ursprungligen kommer från Japan. ALLA kan skriva en haiku! En haiku handlar ofta om naturen och består av endast 3 rader där stavelserna fördelas enligt följande: rad 1 = 5 stavelser, rad 2 = 7 stavelser, rad 3 = 5 stavelser. Sätt i gång och skriv!

Det gula ljuset
Himlen lyser av solen
Fåglarna sjunger

Ross

Små djur i varmt bo
Sover lugnt i frid och ro
Drömmer sommar dröm

Helli C

Vinterkylan hård
Kall liten hand i vanten
Trygg du värmer mig

Helena C

Våren är på väg
Snart börjar all min glädje
Jag älskar blommor

Elyas-Azad

Sommaren är skön
Blommans dofter gör mig glad
Jag går på pick-nick

Elyas-Azad

Jag hör nya ljud
Hösten gör sig påmind nu
Fåglarnas flyttsång

Ingrid

Förintelsens minnesdag

Lördag 27 januari 15.00–16.00
Uppsala Konsert & Kongress

27 januari 1945 befriades nazisternas största koncentrations- och förintelse-läger Auschwitz-Birkenau. Sedan 1999 är 27 januari en nationell minnesdag i Sverige.

Minnesdagen är till för att vi aldrig ska glömma de som föll offer för Förintelsen, och för alla som bekämpar och vill manifesteras sitt engagemang mot intolerans, främlingsfientlighet, rasism, antisemitism och antiziganism.

22–28 januari arrangerar Uppsala kommun flera program på bland annat stadsbiblioteket och Reginateatern. På Reginateatern kommer teaterföreställningen Katitzi att visas som skolföreställning samt offentlig föreställning den 28 januari.

Du hittar detaljerat program i annonser, via kommunens sociala medier samt på stadsbiblioteket och Reginateatern.

Minnesdagen på UKK 27 januari innehåller tal och musik. Fri entré.

Välkommen!

I varje nummer lånar vi ut utrymme till en skola. Vara med? Hör av er till word@tidningenword.se

”De bryr sig inte om våra

Människosmugglarna misshandlade dem och hela tiden hängde hotet om upptäckt över dem. Väl i Sverige möts de av misstro från myndigheter och får leva i rädsla för att utvisas. Här skriver Elyas från Afghanistan om sina upplevelser.

Jag kom till Sverige bara för att kunna överleva, jag behöver skydd. Jag hade ingen chans att kunna överleva i Afghanistan.

JAG FLYDDE FRÅN Afghanistan för att mitt liv var i fara. Jag blev tvungen att lämna mitt hemland, min familj och min mamma som betyder allt för mig.

Det var en fruktansvärd resa som tog nästan två och en halv månad. Under den tiden var jag tvungen att gå eller springa i flera dagar och nätter från ett land till ett annat utan att dricka eller äta.

Bara vid några få tillfällen gav smugglarna oss lite mat eller vatten för att vi skulle överleva. Vädret var så varmt.

På vägen till Europa var jag flera gången nära att dö. Ibland orkade jag inte gå eller springa men smugglarna var beväpnade och de slog oss och hotade oss.

I DE HÖGA bergen på gränsen mellan Afghanistan, Iran, och Turkiet var situationen fruktansvärd. Smugglarna lurade oss hela tiden och sa att vi är snart framme, det

är bara ett berg till och de pekade med fingrarna på bergen.

Ibland varnade de oss att poliserna var tätt efter oss, att vi måste skynda oss, annars skulle gränspoliserna komma och döda oss alla.

DE SOM INTE kunde gå eller springa snabbt misshandlades av smugglarna. Smugglarna hade hästar och kunde rida medan vi var tvungna att springa utan att få mat och vatten.

Jag tänkte att jag aldrig skulle kunna klara den här resan.

Jag var jätte trött och sjuk, vädret var varmt och jag var mycket hungrig och törstig.

Jag längtade efter min familj och kände mig helt hopplös och tänkte att snart kommer jag dö här och får aldrig träffa min mamma och mina syskon igen.

Jag såg flera döda kroppar av människor som inte hade klarat resan. De döda kropparna låg helt oskyddade under den heta solen och ingen brydde sig om dem.

Ibland började jag gråta och tänkte ge upp men försökte ändå hänga med de andra så gott jag

kunde.

Jag var rädd att polisen skulle ta mig och döda mig eller skicka mig tillbaka eller att kidnappare skulle kidnappa mig och sälja mina organ från min kropp.

SMUGGLARNA VARNADE OSS hela tiden att det finns kidnappare överallt som försöker ta människor.

Den här rädda känslan som jag hade tvingade mig att orka och följa med sällskapet hela tiden. I de högsta bergen var det fullt med stora och små stenar och taggar som var överallt, jag sprang och ramlade flera gånger på stenarna och bland taggarna.

Jag blödde och hade så ont överallt att jag började gråta men var tvungen att stå upp och springa igen och igen under de mörka nätterna och de steketa dagarna över de hårda och ogästvänliga bergen.

FRÅN BÖRJAN VISSTE jag inte till vilket land som jag skulle men till slut kom jag till Sverige.

Jag hörde av folk att Sverige är ett tryggt land som har mänskliga

ig ra liv”

[rättigheter och behandlar en människa som en människa och att alla människor är lika värda här.](#)

I början var jag välkommen hit. Men efter två år är Migrationsverket förändrat.

Nu bryr de sig inte om våra liv. De vill inte ha oss här längre. De utvisar oss på löpande band.

De lyssnar inte på oss. De misstror allt vi säger och gör allt för att ge oss avslag och skicka oss till en säker död.

DE SKRIVER UPP vår ålder med osäkra metoder, de tror inte på våra papper och intyg eller på vår nationalitet.

Några ungdomar tar sitt liv efter att ha fått avslag och alla andra lever i en fruktansvärd situation, vi alla mår dåligt och

är deppiga, har svår ångest och kan inte sova.

Alla är rädda för utvisning till döden, alla är rädda att dö.

VI ÄR OCKSÅ människor, vi har rätt att överleva, vi vill inte dö, vi vill leva i frihet. Men tyvärr bryr sig inte Migrationsverket och de ansvariga politikerna. Nu vi vet inte vad vi ska göra, på vilken dörr vi ska knacka för att kunna överleva. Alla dörrar är stängda för oss.

Jag önskar att världen en dag kommer bli en bättre plats och helt fritt där ingen blir tvingad att fly från sitt land, sin familj och alla sina nära och kära.

Ingen ska behöva ta sitt liv i desperation, ingen ska behöva leva som hemlös och ingen ska tvingas att bära så mycket ont, så mycket sorg och ledsenhet bara för att kunna överleva ...

Av: Elyas

#58WORD

SNONN

Foto: Cornelia Ripman

Har du hittat till Molnet?

Molnet är ett helt rum med det vassaste utbudet av böcker för unga; manga, fantasy, HBTQ och en massa annat. Och massor av plats för skönt häng förstås. Läs mer om vad som händer här på bibliotekuppsala.se/ung. Vi ses!

Bibliotek Uppsala
Stadsbiblioteket ”

Är du ung och har en sjukt bra idé?

Vi fixar pengar och respons!

Läs mer på:
www.kubikuppsala.se/ung

I varje nummer lånar vi ut utrymme till en skola. Vara med? Hör av er till word@tidningenword.se

Det var en bra väder som alltid Jag visste inte var den sista träffade min

Min fantastiska resa: V

D

ET VAR EN bra dag och fint väder som alltid. Jag visste inte att den dagen var den sista dagen som jag träffade min familj. Jag var 14 år och hela mitt liv ändrades plötsligt.

Min mamma hade pratat med smugglare och bestämt att jag skulle fly till ett annat land för att få en lugn och trygg framtid. Ingen visste i vilket land min resa skulle sluta.

På en dag förändrades hela mitt liv. Jag hade varit med kompisar och när jag kom hem berättade min mamma att jag skulle smugglas till Europa redan samma kväll. Jag blev chockad och ledsen.

JAG SATT I en bil som körde mig till gränsen till Turkiet. Plötsligt stannade bilen och alla vi i bilen, 9 personer, sprang över gränsen. Mina ben hade somnat så jag kunde inte hänga med de andra, jag tappade bort dem i mörkret.

Plötsligt kom en mörk skugga emot mig. Det var smugglarna som skulle ta mig till en bil som körde oss till Istanbul. Därifrån skulle vi åka över havet till Grekland i en liten gummibåt.

Flyktinglägret i Grekland

VI VAR UNGEFÄR 40 personer i en liten gummibåt. Vi var rädda och mycket sjösjuka. Resan varade i arton långa timmar innan vi äntligen nådde land. Där möttes vi av polisen som jagade oss genom skogen. Vi hamnade i fängelse.

Vi fick bara lite mat och vi drack vatten från toaletten, det var jättehemskt där och vi behandlades som djur. Under dessa tre månader hade jag ingen som helst kontakt med min familj, eftersom vi inte fick ha våra telefoner i fängelset, och min familj trodde att jag hade dött.

EFTER TRE MÅNADER blev vi utsläppta. Då kunde jag äntligen kontakta min familj igen. Jag och

En dag och fint alltid. Att den dagen dagen som jag familj.

Vägen till Sverige

några andra ungdomar, som jag hade lärt känna under flykten, letade upp smugglare för att försöka komma vidare på vår resa.

Själv planerade jag att åka till Sverige för att jag hade hört att jag kunde få en bra framtid där. Vi smugglades under tåg, från Grekland och målet var först Ungern.

Under tågresan låg vi 4 personer inklämda under tåget på en dörr som smugglarna hade lagt över några balkar.

Det var så trångt att vi inte kunde röra oss och killen bredvid mig grät hela tiden för han höll på att ramla av.

Ågresan varade i tre dygn. Det var iskallt och vi kunde inte äta eller gå på toaletten, bara dricka. Vi hade vatten i flaskor. Flaskorna använde vi sedan för att försöka kissa i medan vi låg ner.

Vi vågade inte äta någonting eftersom vi inte kunde uträtta våra behov medan vi låg där. Vi hade en sovsäck som vi drog upp över överkroppen men benen blev iskalla och värkte och till slut så förlorade vi känslan.

När polisen upptäckte oss i en gränskontroll var vi kolsvarta i ansiktet av sot och våra ben hade somnat så jag trillade omkull på marken. Polisen tog våra pengar, ca 200–300 euro, och sa att i utbyte skulle de inte ta våra fingeravtryck och de gav oss 24 timmar att fly vart vi ville.

DÅ LETADE VI efter nya smugglare som köpte tågbiljett åt oss till Wien. På tåget blev vi dock rekommenderade att inte gå av i Wien utan att fortsätta vidare till München i Tyskland istället eftersom det skulle vara lättare att få asyl där.

Där tog våra pengar slut och vi visste inte vad vi skulle göra. Så småningom fick

vi hjälp av en afghansk kille att ta tåget till Hamburg där vi kunde fixa en biljett till Stockholm.

När jag kom fram till Stockholm sökte jag asyl direkt. Nu var min långa resa äntligen över men samtidigt började en ny resa i ett nytt land med ett nytt språk, en främmande kultur och ett annorlunda klimat och levnadsvillkor.

Nu satsar jag för fullt på mitt nya liv i Sverige, på ett liv i fred och frihet. Mina minnen från min långa resa kommer dock alltid att finnas med mig men jag har lärt mig att leva med dem.

Text och foto: Amir

Vi fick bara lite mat och vi drack vatten från toaletten.

I varje nummer lånar vi ut utrymme till en skola.

Vara med? Hör av er till word@tidningenword.se

Vi frågade några personer som kommer från andra länder om de känner sig som svenskar. Har de blivit svenskar, efter många år i Sverige, eller känner de sig som utlänningar?

Vem är svensk?

”Inga köttbullar till jul”

Ingrid Jonsson är rektor för Sprint och handelsprogrammet på Celsiusskolan. Hon kommer från Sydafrika och har bott i Sverige 41 år?

Hur känner du dig nu efter att du har bott i Sverige 41 år?

– Jag känner mig svensk på visa områden bara, jag tänker på engelska och jag räknar på engelska. Jag gillar att gå i skogen

och fiska och plocka svamp. Men om vi kommer till jultraditioner då känner jag inte mig som en svensk och jag äter inte köttbullar till jul.

När och varför kom du till Sverige?

– Jag kom till Sverige som en politisk flykting när jag var 15 år och jag fick direkt uppehållstillstånd för att min mamma var svensk och hon hade uppehållstillstånd.

Är du svensk nu?

– Jag kan inte säga att jag är helt svensk eller har svensk kultur men jag har tagit det som är bra från den svenska kulturen och från den sydafrikanska kulturen.

När kan man bli svensk?

– När man har många svenska vänner och vet hur de tänker och hur de lever, då kan man vara en svensk eller tänka som en svensk för att då fattar man vad och hur svenskar tänker.

Av: Hama och Ross

Mellan kulturer

Babiker El-Obeid är lärare och forskare från Sudan som jobbar på Celsiusskolan. Han är svensk medborgare och har bott i Sverige i 22 år.

Känner du dig som en svensk eller sudanes?

– Nej, jag känner mig inte svensk. Jag kom hit till Sverige när jag var vuxen, 27 år gammal. Jag har mitt bagage med mig, min kultur. Det var väldigt

svårt för mig att glömma bort min kultur och mina traditioner. Kommer du känna dig svensk i framtiden?

– Jag tror inte det

för att jag växte upp i Sudan. Om jag var barn då hade det kanske varit anorlunda.

Hur har svensk kultur och tradition påverkat dig under tiden som du bott i Sverige?

– Mycket! Jag känner mig som en man mellan två olika kulturer, halv svensk och halv sudanes. Första gången när jag reste till Sudan efter att ha varit i Sverige i några år accepterade inte människorna i hemlandet mig som sudanes och i Sverige ser inte människorna mig som en svensk.

– När man umgås med någon då frågar de alltid var jag kommer ifrån. Därför känner jag mig inte svensk och inte riktigt sudansk heller.

Vilka nackdelar och fördelar har svensk kultur för dig?

– Nackdelar är att människor är lite kallare och inte umgås så mycket. När

deras barn blir arton då lämnar de sina föräldrar och lever för sig själva. När föräldrarna blir gamla måste de bo på ett äldreboende.

– I Sudan tar vi hand om våra föräldrar och lever alltid tillsammans med kärlek och glädje. Där kan man alltid besöka sina släktingar och kompisar utan att boka tid innan.

I det svenska samhället accepteras de inte som svenskar för att de ser utländska ut.

Har dina barn svensk eller sudansk identitet?

– Mina barn har både svensk och sudansk identitet. De växte upp i det svenska samhället och kan mycket om svenska regler och svensk kultur, mer än vad jag kan.

– När de är ute så de har svensk humor och identitet men när de är hemma så de har sudansk identitet. Men i det svenska samhället accepteras de inte som svenskar för att de ser utländska ut.

Är det viktigt att man känner sig svensk tror du?

– Nej jag tänker inte så. Det viktigaste är att vi som bor i samhället accepterar alla regler och människor som de är och anpassar oss till samhället så bra som möjligt. Samtidigt är det bra att bevara sin kultur och identitet också tycker jag.

Av: Fazel, Elyas, Sajid

EN UNIK CHANS ATT FÅ INSPIRATION KRING DITT STUDIE- OCH YRKESVAL.

TÄVLING

PROVA-PÅ-YRKEN

UPPVISNING

STUDIE- OCH YRKESVÄGLEDNING

KONFERENSER

Under tre intensiva dagar erbjuds skolor och allmänhet att gratis få besöka Yrkes-SM i Uppsala för att få möjligheten att titta, fråga och själva få prova på olika yrken. Välkommen till Sveriges jobbigaste evenemang.

WorldSkills Sweden är ett trepartssamarbete mellan LO, Svenskt Näringsliv och staten genom Utbildningsdepartementet, Skolverket och Myndigheten för yrkeshögskolan.

Yrkes-SM

25-27 APRIL 2018 ARENAOMRÅDET GRÄNBY SPORTFÄLT UPPSALA FRITT INTRÄDE YRKESM.SE

INITIATIVTAGARE

Skolverket

Regeringskansliet

HUVUDSPONSORER

SPONSORER

BAMATEX

Från tid.se

JOBMAN

3M

LOKAL PARTNER YRKES-SM 2018

Jul, jul, strålande

Det stora pepparkaksdegstestet

Äta pepparkaksdeg? Javisst, kittlar dödsskönt i kistan! Vi har provatit fyra sorter – men vinnaren går inte att köpa i butik.

Bonustest!

Juleskum! 0,5/10

Utseende: Ser ut som skumtomtar. Lite rosa och lite vita.

Smak: Smakar mycket socker, men inte på ett bra sätt. Svårt att hitta andra smaker än socker, möjligen smakar den även lite syra och rött färgämne. En av testpanelens medlemmar åt inte upp mer än huvudet på sin tomte så det säger väl något om smaken. Sötslig och seg, känns mer som ett tortyrredskap än som godis.

Lätt att äta med sked!

Änglamark 5/10

Eko: Ja (Krav)

Lukt: Mindre än gillet, inte så starkt. Mest en allmän lukt av pepparkaskryddor som ingefära kanel och nejlika men det går inte att säga så mycket om eftersom att den är så svag.

Utseende: Lite mörkare färg än Gillets, dock fortfarande ganska ljus

Smak: Inga särskilt utmärkande kryddor. Ganska mycket smak av ingefära och socker, så om man föredrar lite extra söt deg är denna ett helt okej alternativ. Lite vattnig och mjölig, inte så fast i konsistensen och inget tuggmotstånd att tala om. Möjligen gör detta degen lättare att äta med sked, vilket skulle kunna ses som något positivt.

Gillets

Mjölig

4/10

Eko: Ja (EU-ekologisk)

Lukt: Lite ingefära, kanske även lite nejlika. Vi är osäkra på hur nejlika luktar så vi kan inte riktigt uttala oss.

Utseende: Ljusast av alla tre. Ser nästan lite tråkigt ut.

Smak: Okej att ta en liten bit av då och då, men skulle knappast funka att skeda på bussen som frukost en stressig vinterdag. Mycket socker och nejlika. Mycket smak men dålig komposition, lite mjölig. Rekommenderas inte.

Kommentar: Denna är bara EU-ekologisk, alltså mycket mindre ekologisk än Coops som är kravmärkt.

Testvinnare!

Skogaholm 8/10

Eko: Nej

Lukt: luktar gott. Luktar

mest pepparkaksdeg av alla, fin balans av olika lukter.

Utseende: Utan tvekan den mörkaste av dem alla. Dessutom en finare form som ser mindre fabriks-tillverkad ut. Ser godast, juligast och minst fabriksgjord ut.

Smak: Minst socker och minst sötma i smaken av alla degar vi testat, den bästa enligt alla testdeltagare. Ganska fast i konsistensen, men går ändå bra att bryta isär och att skeda. Skönt tuggmotstånd. Smakar mest av alla, den enda som verkligen smakar pepparkaksdeg. Känns lite oljig och fetare än de andra (trots att den inte innehåller mer fett), gott tycker vi. Dock finns risk att bli oljig om man äter med händerna, så sked rekommenderas. I kontrast med de andra smakar denna inte mjöligt.

Kommentar: Vi är inte sponsrade av Skogaholm. Vi måste även tillägga att hemlagad pepparkaksdeg lätt slår även Skogaholm alla dagar i veckan.

14/10

Referensbetyg

Hemgjord pepparkaksdeg

e jul

Veganskt julbord

Att fylla tallriken med köttbullar och prinskorv på julafton är en självklarhet. Inte för alla. Nästan 10 % i Sverige är vegetarianer eller veganer. Då blir utbudet på julbordet nästan obefintligt. Här kommer tips på hur du lyckas fixa ett helt veganskt julbord.

En huvudpjäs på julbordet brukar vara julsinkan. I stort sett så långt du kan komma från veganskt men frukta inte. Testa "julsinka" gjord av rotselleri istället. Yttligare en klassiker som vid första anblicken kan vara svår att byta ut är sillen. Även den veganska sillen gjord på aubergine kan varieras i det oändliga. Det finns många veganska alternativ på bullar av olika slag men de här juldoftande veganska köttbullarna passar perfekt till julbordet.

Det här är bara ett smakprov på några få rätter. Med dagens internet kan du med några enkla knapptryckta få upp mängder av gröna alternativ. Vegan eller inte, det finns garanterat något för alla.

Veganskinka på rotselleri

Ingredienser

Ca 800 g rotselleri
Ca 1 liter buljong
1/2 kruka persilja
3/4 dl ströbröd
2 msk valfri senap

Gör så här

- 1 Koka rotsellerin i buljong tills den är mjuk.
- 2 Sätt ugnen på 200 grader.
- 3 Bred över senap och strö över ströbröd.
- 4 Griljera mitt i ugnen tills den gyllenbrun.

Vegansk skär-gårdssill med aubergine

Ingredienser

1/2 rödlök
1/2 dl vegansk crème fraiche
1 1/2 vegansk majonnäs
ca 20 gram dill
2 msk tångrom
1/2 citron
Salt och peppar

Inläggningen

1 dl ättika
2 dl strösocker
3 dl vatten
10 kryddpepparkorn
1/2 aubergine
1/2 rödlök
1 morot

Gör så här

- 1 Blanda ättika, socker, vatten och kryddor och koka upp.
- 2 Dela auberginen i sillstora bitar och skala och skär löken och moroten. Lägg alla grönsaker i lagen och koka upp. Låt kallna.
- 3 Skala och hacka resten av rödlöken och rör ihop crème fraiche och majonnäs.
- 4 Hacka dillen och blanda ner tillsammans med tångrommen i såsen. Smaka av med pressad citron, salt och peppar.
- 5 Häll bort lagen och låt den inlagda sillen rinna av. Blanda ner i såsen.

Julkryddade veganbullar

Ingredienser

3 dl rött råris
380 g kokta kikärter eller kikärter på burk
2 msk senap
1/2 tsk salt

1/2 tsk malen kryddpeppar
2 krm malen nejlika
2 krm malen svartpeppar
Olja till stekning

Gör så här:

- 1 Koka riset enligt anvisningarna på förpackningen och låt kallna.
 - 2 Skölj kikärtorna och låt rinna av. Mixa alla ingredienser till en smet och forma till bullar.
 - 3 Låt bullarna ligga i kylan cirka 30 minuter så att de stelnar.
 - 4 Ta ut och stek dem i olja.
- Tips!** Varför inte testa att smaksätta med pepparkakskryddor istället?

Av: Sofie Ohlsson

Juligt att göra

Julmarknader

Marknader är alltid trevliga, men julmarknader är ännu trevligare. Så under december månad, passa på och gå på någon i närheten av dig. Överallt i Uppsala kommer det anordnas marknader. Ofta återfinns det hantverk gjorda av lokala kreatörer, perfekt för att fynda lite julklappar! Dessutom finns ett lugn och en mysighetskänsla på julmarknader som inte går att hitta någon annanstans.

Julbord

God mat är aldrig fel och i Uppsala finns det massor av alternativ. På IKEA kan man äta julbord för ett lite billigare pris medan det på andra ställen kostar lite mer. Tråkigt att det inte finns fler alternativ än traditionella julbord, till exempel veganska julbord. Om det är något sådant du söker efter måste du nog tyvärr åka till Stockholm för att finna något som passar dig.

Åka skridskor

Runt om i hela Uppsala spolas det isar kring jul. Så sätt på era skridskor och ta en sväng på Svandammen eller varför inte vid Katedralskolan? Det är ju ett utmärkt tillfälle att dra ihop några kompisar och åka iväg. Att åka iväg själv och ta lite egentid eller lära känna nya personer är inte heller fel.

Julkonsert

Något som kan behövas för att komma in i julstämning är lite julmusik. Vad kan då passa bättre än att gå på en julkonsert? I Uppsala kommer det att anordnas många olika julkonserter med många olika kända gäster. Namn som Kalle Moraeus, Viktoria och Malena Ernman kommer att sväva runt i många Uppsalabors munnar.

Fixa ett eget evenemang

Känner du att det finns någon julaktivitet eller annan aktivitet i Uppsala som du saknar. Varför inte starta ett eget evenemang eller aktivitet? Kom först på en idé av vad du vill anordna, det kan vara exempelvis en loppis för att samla ihop pengar till de behövande eller kanske ett veganskt julbord.

Erik Forsström

En direktrapport från

ALVAR JOHANSSON
Text och foto

Så du klarade av teoriprovet till slut. Allt gick som det skulle, och nu har du bara den där ytte-pyttelilla grejen kvar mellan dig och körkortet. Den som kallas uppkörningen. Words Alvar Johansson gick skjutjärnsjournalistikens vägar och utsatte sig för en uppkörning för att kunna berätta just hur det är.

Fastnar vid en stoppskylt på vägen ut mot Kuggebro. Står stilla i säkert fem minuter och funderar på om man kan bli kuggad av att inte komma någonstans. Svettas lite till.

Kommer till den förhållandevis tysta vägen tack till Tomas Engström. Den är relativt tom ju

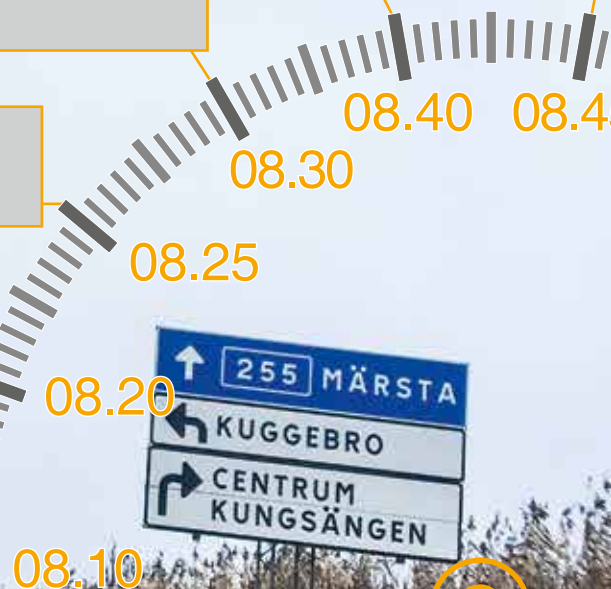
Ut på vägarna! Vi svänger vänster vid Strandbokilen och sätter av upp mot Boländerna, eftersom uppkörningen är menad att testa både landsväg och stadskörning. Jag försöker komma ihåg hur man växlar. Den här bilen har sex istället för familjebilens fem, och just nu känns det som att köra ett rymdskepp istället.

Eftersom jag redan klarade av säkerhetskontrollen, alltså den bit där du får peka ut bilens olika delar och kolla att ingenting är fel, när jag kuggade i fjol slipper jag det här gången. Istället sitter jag i säkert två minuter och försöker förstå hur ryggstödet fungerar.

Möter min handledare, en glad norrlänning, som presenterar sig med ett namn jag glömmet direkt och frågar hur läget är. Bra säger jag. Fast egentligen vill jag springa så långt härifrån jag bara kan och kräkas. Eller kräkas först och sen springa.

Sitter i trafikverkets väntrum med hjärtat fast någonstans under adamsäpplet. Körde hit bara för att få värma upp, vilket egentligen inte behövdes eftersom jag svettas som en gris.

uppkörningen

Fastnar vid en stoppskylt på vägen mot **Kuggebro**. Funderar på om man kan bli kuggad av att inte komma någonstans.

atliga Stockholmsrondellen, och skickar ett
eroth, Sveriges infrastrukturminister, för att
st nu.

Ännu en rondell, som den här gången kryddas av ett härligt motorstopp. Hör trafikläraren rynka på ögonbrynen. Kväver en impuls att be om ursäkt.

Fortsätter ner för Tycho Hedens väg mot Fålhagen medan min instruktör förvänar sig över extrapriserna på McDonalds. Tänker att det kan vara ett bra tecken, och slappnar av lite.

Rullar in i Fålhagens bostadsområde, väl medveten om att det var här jag kuggade i fjol för att jag eventuellt skulle ha kunnat döda en cyklist i min ingångshastighet. Kompenserar med att krypköra förbi tigha hörn nu. Jag är en ny människa!

Får parkera. Det går sådär. Instruktören undrar om jag känner mig nöjd och jag tänker att när är någon nöjd i det här livet.

Kör sista fem minuter tillbaka till trafikverket och parkerar. Måste bita mig i tungan för att inte skrika GE MIG BARA DOMEN DÅ.

Får veta att jag är godkänd. Slutar lyssna på feedbacken och sparar ögonblicket i en mapp i det mentala skrivbordet.

Cyklar därifrån med magen full med bomull, men i ett större behov av en dusch än jag någonsin varit förut.

5 tips till dig som ska köra upp

1 Kör tills du automatiserat körandet

Du vill inte sitta under själva körningen och fundera över rätt växel. Träna tills bilens funktioner sitter i ryggraden, så blir nervositeten mindre.

2 Ingen kommer att fälla dig på ett misstag

Glömt att blinka i rondellen, eller bromsade in lite för hårt vid trafikljuset? Visa att det bara var en miss genom att köra resten av sträckan så bra du kan. Alla kan göra misstag och instruktörerna vet om detta.

3 Hitta till din uppkörning!

Övningskör några varv runt Trafikverket, bli uppmärksam på fällor och saker som kan vara bra att tänka på. Prata med andra som kört upp: vart fick de köra? Sannolikt kommer du få åka runt i samma område.

4 Andas.

Andas. Och så andas igen. Fokusera på trafiken och mindre på att du faktiskt kör upp. Du ska köra bil helt enkelt, och inte bry dig om att någon kollar på dig.

5 Det är okej att kugga!

Du är långt ifrån ensam. Fråga instruktören exakt vad du gjorde för fel, så att du vet vad du bör tänka på nästa gång du kör upp. Blir det allt för jobbigt kan du hålla uppkörningen till dig själv så gott det går.

Varför går vi i gymnasiet?

Det finns många åsikter om varför vi går gymnasiet. Diskussionen kom upp under en av våra lektioner då vår lärare drog en parallell mellan våra studier och marshmallowtestet.

Vill du få jobb på en attraktiv arbetsmarknad direkt efter gymnasiet?

Plugga vård- och omsorgsprogrammet på Lundellska skolan eller barn- och fritidsprogrammet på Katedralskolan.

Efter studenten har du fast jobb inom Uppsala kommun. Du har även rätt till sommarjobb under din utbildning.

Läs mer om utbildningarna på www.katedral.se och www.lundellska.nu

Anställningsgarantin gäller för dig som avslutar din utbildning efter 1 juni 2018. För anställning i Uppsala kommun ställs alltid krav på din personliga lämplighet. Det gäller även för den som omfattas av anställningsgarantin. Provanställning kan vara aktuellt i vissa fall.

TESTET GÅR UT på att välja mellan att äta en marshmallow nu eller vänta en stund och få två. Med andra ord testar det vår självkontroll och vårt tålamod. Det vi upptäckte var att vi inte alls har samma syn på skolan som vår lärare då han menar att vi går till skolan för att lära oss medan vi snarare anser att vi endast går till skolan för att få ihop våra betyg.

Är det så att lärare och elever inte tänker likadant kring varför vi går gymnasiet? Vi har intervjuat läraren Per-Johan Blomberg på Celsiusskolan för att ta reda på hur det ligger till. **Varför tror du att vi går gymnasiet?**

– Jag tror att det först och främst skiljer sig mellan olika personer. Många tror jag inte tänker på att gymnasiet är en frivillig skolform. Så jag gissar på att lärares syn på skolan är att det är något man själv har valt, och därför bör ta ansvar för. Men jag tror att elever i högre utsträckning tar skolan som ett måste, och att man inte ser det som ett aktivt val.

Hur hanterar du att kunskapsnivåerna är olika?

– Det är ett pedagogiskt problem. Min tanke är att försöka hitta ingångar för alla elever att börja på, att ha en slags grundnivå i undervisningen som alla känner att de klarar av. Det svåra är att det även ska finnas en stimulans för dom som har högre kunskaper och siktar mot högre betyg. Men mitt mål är att alla ska känna att dom lär sig något nytt varje lektion. **Upplever du att dina elever är stressade? Och hur hanterar du det?**

– En del, men inte alla. Jag upplever att det är mindre stress här än på min förra skola, men det kan ju ha att

göra med att jag är ny. Men jag känner ju till stressproblematiken i samhället. Jag är väl medveten om att unga kvinnor är den grupp som lider mest av stressrelaterad problematik, och den gruppen innefattar kvinnliga elever på gymnasiet.

– Normalt sett, enligt min erfarenhet, är det som stressar mest tydligt formulerade uppgifter där man inte vet vad som förväntas. En god struktur och tydlighet tror jag förebygger mycket stress.

Vad skulle du säga är dina viktigaste uppgifter som lärare?

– Min viktigaste uppgift är att förmedla kunskaper, på ett så innehållsrikt och roligt sätt som möjligt. Men det är ju inte mina enda uppgifter. Jag tycker att jag som lärare har ett socialt ansvar också, jag omfattas dessutom av anmälningsplikt om jag ser att elever far illa.

– Sen är det i första hand inte min uppgift som lärare att lösa det. Utan att slå larm och hänvisa vidare till någon som har utbildning för att arbeta med den här typen av problem. Men det är ju fortfarande jag som står där i klassrummet, det är ju jag som möter eleverna.

Tror du att lärare och elever ser annorlunda på gymnasiet

– Ja det tror jag, till viss del. Jag tror framför allt att det skiljer sig i termerna om frivillighet. När man slutar högstadiet har ju dels föräldrarna en åsikt, och man är ju inte myndig så man får ju faktiskt inte ta dom besluten.

– Även om det inte står nedskrivet i lag så finns det ju andra former av tvång. Så det är en argumentation som haltar. Jag skulle ändå säga att det inte handlar om någon hel och full frivillighet.

Text: Victoria Gräns och Moa Nyström

Demonstration mot den nya slavhandeln

Klockan är sex minuter över ett, min buss är sen när den rullar in till Stora Torget. Jag är här för att delta i demonstrationen som ska hållas mot slavhandeln i Libyen.

GENOM BUSSENS RUTOR hörs ett högljutt tumult. När jag kliver av ser jag en stor och illa berörd folkmassa utanför Akademibokhandeln.

Där är ett hundratal demonstranter mot ett tiotal från Nordiska motståndsrörelsen. Det enda som håller

grupperna isär är en handfull poliser. Stämningen är aggressiv och hot om våld kastas från båda sidor.

Men trots det bestämmer sig demonstranterna för att vända om och fortsätta sitt demonstrationståg mot Svandammen.

När slagorden tystnat och leden skingrats bestämmer jag mig för att ställa frågor till några av demonstranterna. Vad var det som hände under demonstrationen?

– När vi kom för att samla oss stod det ett gäng från

Nordiska motståndsrörelsen vid Max, så vi beslutade oss för att samlas utanför Åhléns istället, för att undvika konflikter.

– Men när tåget började gå stoppades vi av motståndsrörelsen. Det var en kille som ryckte den libyska flaggan från en demonstrant. Det blev det slagsmål och två killar blev nedslagna.

Hur kändes det att stå där?

– Fruktansvärt obehagligt. Redan före demonstrationen så såg vi dom här från Nordiska motståndsrörelsen, och det är

väldigt obehagligt att stå nära dom. Det var visserligen några poliser som stod där, men man tänker ändå ”vad kommer hända?”

Hur känns det nu efter demonstrationen?

– Dom här ska aldrig segra. Inte en chans. Det goda skall segra, vi ska inte vara rädda och vi ska hålla ihop.

Polisen har sökts för att lämna en kommentar men har avböjt.

Text och foto: Moa Nyström

Ja, eller jullov på
Uppsalas fritidsgårdar.
fritidsgardar.uppsala.se

Välkommen till butikerna på Uppsala yrkesgymnasium Ekeby

I Ekebys butik kan du köpa nybakat bröd, egenproducerad choklad, kött- och charkprodukter samt en massa annat smått och gott som du kan ge bort i julklapp.

I december har vi öppet:
onsdag–fredag 09.15–16.30
fram till 20 december.

**Uppsala
yrkesgymnasium
Ekeby**

uppsalayrkesgymnasium.se

TYRA LUND GREN

2 DEC 2017 – 28 JAN 2018

Bror Hjorths Hus

NORBYVÄGEN 26 752 39 UPPSALA 018-567030

WWW.BRORHJORTHSHUS.SE

FACEBOOK.COM/BRORHJORTHSHUS

Sök stipendium för unga skrivare

Du som tycker om att skriva kan söka kommunens stipendium för unga skrivare. Tanken med stipendiet är att uppmuntra skrivande – oavsett om det gäller teatermanus, dikter, romaner, bloggar eller dagbokstexter.

Kan du söka stipendiet?

Du som är skriven i Uppsala kommun och 13–19 år kan söka. Du ska lämna personbevis och arbetsprov.

För mer information

[upsala.se/stipendier](https://www.uppsala.se/stipendier)

☎ 018-727 13 61

✉ elise.rhodin@upsala.se

Ansök senast åttonde januari 2018.

Film

LOVING VINCENT

9/10

Går inte att ta ögonen från

EN FÖRTROLLANDE BERÄTTELSE som utspelar sig året efter Vincent van Goghs självmord.

En ung man vid namn Armand Roulin får som uppdrag av sin far att leverera ett brev som Vincent skrev till sin lillebror Theodor, bara någon dag innan han tog sitt liv.

Armand träffar Vincents färghandlare får han reda på att Theodor dog i syfilis kort efter Vincents självmord och Armand bestämmer sig för att fortsätta sin resa till staden där Vincent levde sitt sista år.

Där försöker han ta reda på

så mycket han kan om Vincents död.

FILMEN ÄR ANIMERAD helt i oljemålningar och över 100 konstnärer jobbade med att framställa målningarna. Skaparna av filmen valde att ha klassiskt skolade konstnärer, snarare än moderna animatörer, för att efterlikna Vincents uttryck i bilderna.

FILMEN VAR EN fantastisk upplevelse och verkligen den enda av sitt slag eftersom det är den första film som är helt målad

Filmen var en fantastisk upplevelse och verkligen den enda av sitt slag eftersom det är den första film som är helt målad i oljefärger.

i oljefärger. Dock tog det ett tag för ögonen att vänja sig vid stilen men när jag väl kom in i det så kunde jag inte slita ögonen från duken.

rekommendera till alla som är intresserade av konst eller bara tycker om att lära sig nya saker (utan betygshets).

Samantha T Lundgren

DET HÄR ÄR en film jag skulle

Musik: Unik klassiker med konstant framåtrörelse **10!**

STARS OF THE LID
The tired sounds of Stars of the lid

THE TIRED SOUNDS från 2001 är en märklig skiva. Trots att jag har vridit och vänt på den sen jag hörde den första gången har jag ändå inte kommit fram till någonting annat. Den

sträcker sig över nästan två timmar och saknar helt sång, och den enda informationen finns i de kryptiska låtitlarna och sparsamma ljudklippen som befolkar den. Stundtals låter det inte ens som musik, utan snarare som spöket av vad som en gång var musik. Tungt manipulerade stråk med blås och piano väller fram och tillbaka i vågor medan tung bas ljuder ändlöst i bakgrunden. Det är mu-

sik som likt en döende stjärna konstant hotar att kollapsa in i sig själv.

Här finns en konstant framåtrörelse, även om den är så subtil att den snarare inte märks utan bara känns. Och ändå återkommer jag hela tiden hit. Kanske mest av allt för att jag fortfarande inte riktigt hört, eller känt, något liknande. Det har du med största sannolikhet inte heller.

Alvar Johansson

Vi väntar på ...

Deadpool 2

Kanske var en uppföljare oundviklig, men vi kan ändå inte undgå att bli lite nyfikna.

Bäst just nu

BJÖRK Utopia

Större, märkligare och vackrare. Med andra ord allting vi vill ha av Björk.

MOSES SUMNEY Aromaticism

Den intimaste soulen som gjord för vintermörkret.

Hej då 2017! Här är den definitiva listan på vad som var de allra bästa filmerna, låtarna med mera.

Tack och hej, 2017!

Teater

Uppgång och fall

Liv Strömsvists Uppgång och fall på Uppsala stadsteater är en uppsättning med flummiga musikalnummer och roliga sketcher som samtidigt är fullspäckad med fakta och satiriskt träffsäker, man lär sig massor utan att ens märka

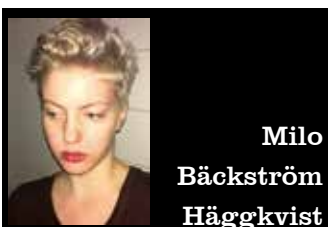
det. Gick där ifrån med massor av ny kunskap!!! Amazing.

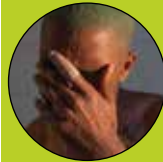
Album

Oskar Linnros – Väntar på en ängel

För att det är genuint och äkta + håller en röd tråd genom hela albumet + välskrivna texter och genomtänkt produktion + ljudinslag från filmer/serier vilket är jättecoolt imo. Dessutom att han släppte det i tre delar var skitsnyggt!!!! Lätt den bästa musiken han gjort.

Milo
Bäckström
Häggkvist

Konsert

Frank Ocean

Frank Ocean på Way out West gav mig rysningar och fick mig att känna mig

frälst. Jag var inget fan innan men kunde inte lyssna på annat i flera veckor efter.

Album

Slowdive

Slowdives Slowdive är min absoluta favorit från året! 22 år sedan de kom med ett nytt album och det här var EXAKT vad jag hade hoppats på.

Tv-serie

Handmaid's Tale

The Handmaid's Tale skildrar en helt bisarr

värld oerhört trovärdigt och det är svårt att slita sig. Ruggigt obehaglig, ruggigt bra, bland det bästa jag sett på länge.

Benjamin Spörndly

Podcast

Singelrådet

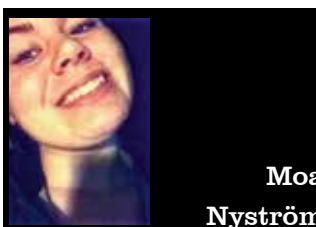
Det diskuteras om både högt och lågt, bland annat om bästa sexleksaken och hur man på bästa sätt stalkar någon på Instagram. Dessutom är dom väldigt roliga

Musikal

West side story – Viktor Rydbergs gymnasium

Så himla coolt att se en hel produktion av folk i samma ålder. Det var den uppsättningen som inspirerade mig att börja skriva i Word.

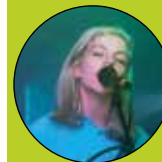
Moa
Nyström

Årets viktigaste rock

You're not as _ as you think

Sorority Noise i ett blodigt slagsmål med psykisk ohälsa, sorg och skuld.

Årets mest nynnade i duschen

Dreams tonite

Jag skulle ge min högra

arm för att kunna skriva en sådan refräng som Allvays.

Årets otäckaste

Get out

Jordan Peele har gjort en av decenniets bästa skräckfilmer.

Årets texter

The Mountain Goats

Goths är en musikalisk roman i miniatyr om gothmusik, tillhörighet och det märkliga i att bli vuxen.

Alvar Johansson

Skriv i Word – på lektionstid!

I varje nummer lånar vi ut några sidor till en gymnasieklass.

Ni bestämmer själva vad ni vill skriva om.

Word kommer till er skola och visar hur det går till att göra tidning.

Efter väldigt lite snack får ni sätta igång att skriva, rita och fota.

Hör av dig till Fredrik eller be din lärare göra det

Skicka ett sms till 072 563 08 60
eller mejla word@tidningenword.se

tidningenword.se

I slutet av november höll SVT en presskonferens där dom presenterade 2018 års Melodifestival-deltagare. Bland artisterna finns Uppsalabon och artisten Ramón "Moncho" Monserrat.

Jag har hållit på med musik så himla länge, men aldrig någonsin föreställt mig att jag skulle vara med i Melodifestivalen.

Kändisen

Mello-Moncho

Hur reagerade din familj när de fick reda på att du ska delta i Melodifestivalen?

– Min mamma började gråta, så det var väldigt gripande. Min pappa blev också väldigt glad. Det var verkligen jättekul.

Hur kände du när du fick reda på att du skulle vara med i Melodifestivalen?

– Jag blev väldigt chockad! Jag har hållit på med musik så himla länge, men aldrig någonsin föreställt mig att jag skulle vara med i Melodifestivalen. Det är så långt ifrån mitt vanliga forum, men det kommer bli jättekul.

Hur gick det till när du fick erbjudandet att vara med?

– Det var mitt skivbolag, Universal, som hörde av sig med en låtskiss och frågade om jag ville komma och lyssna på den.

– Sen hörde jag att låten hette Cuba libre, och eftersom jag är uppvuxen på Kuba så kände jag att det här kan jag jobba med.

– Efter många resor fram och tillbaka till studion och en del kompromissande så fick vi fram en version som vi skickade in. Den röstades in direkt av melodifestivalen-juryn, så det kändes jättekul.

Vem eller vilka ser du som dina största konkurrenter

– Det är svårt att säga, det är så många bra artister med. Men jag skulle nog säga att jag själv

är min största konkurrent och hot. Jag vill verkligen se till att leverera och göra det bästa jag kan. Jag vill känna mig hundra procent nöjd efteråt, så det inte finns några ursäkter.

Vad ser du mest fram emot med ditt deltagande i Melodifestivalen?

– Jag tror att själva resan kommer vara roligast, alla repetitioner, välja kläder, dagarna innan. Redan nu har jag träffat så himla mycket trevliga människor och duktiga artister.

– Det är så mycket som är roligt. Det är inte bara showen på tre minuter, det är hela konceptet. Jag ska verkligen försöka suga in så mycket som möjligt och njuta

**RAMÓN "MONCHO"
MONSERRAT**

Aktuell med: låten Cuba libre som är med i Melodifestivalen 2018

Är artist, bland annat en av medlemmarna i hiphopgruppen Löst Folk.

av det här.

Vad handlar låten om?

– Jag får ju inte spöila för mycket, då blir jag diskad. Men det jag kan säga är att det är en väldigt glad och fartfylld låt med mycket energi.

– Jag tror att det kommer vara svårt att sitta still när man hör den.

Text: Moa Nyström

Tomten ser dig!

Ge Word en julklapp – gå med i redaktionen!

Skicka ett sms till 072 563 08 60
eller mejla word@tidningenword.se

tidningenword.se